

Кухтій А.О.

*кандидат фізичного виховання,
доцент кафедри спортивного туризму;*

Феленчак Ю.Б.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри спортивного туризму;*

Холявка В.З.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та спортивного менеджменту,
Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна*

РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНДУСТРІЇ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК ТРАНСКОРДОННОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ

У сучасних суспільно-політичних умовах, що характеризуються чітко вираженою переорієнтацією зовнішньоекономічних інтересів в усіх напрямках суспільної діяльності, особливої значущості набуває розвиток міждержавного співробітництва, зокрема міжрегіонального та транскордонного. Надзвичайно актуальною вищезгадана проблематика є для України та Польщі – країн, розвиток яких взаємопов'язаний із самого початку їхньої появи на політичній арені світу і у наш час стратегічно спрямований на євроінтеграцію. Як результат, подібні риси розвитку та функціонування спостерігаються в усіх сферах суспільної діяльності обох країн, в тому числі й в готельно-ресторанній сфері.

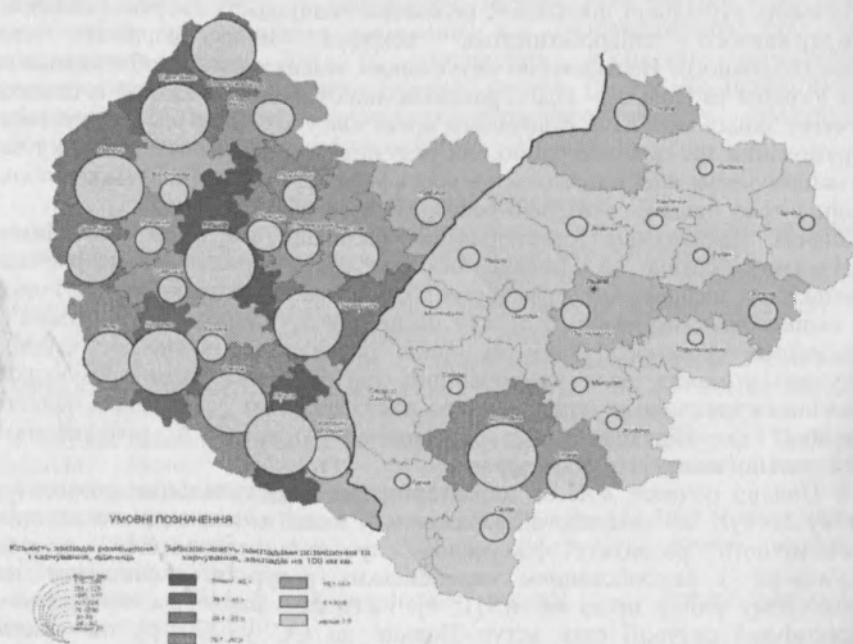
Значні перспективи транскордонна співпраця має між суміжними регіонами України та Польщі, оскільки безпосередня територіальна близькість є визначальним фактором у формуванні політико-стратегічних та економічних інтересів. З огляду на це, метою нашого дослідження є порівняння сучасного стану та рівнів розвитку готельно-ресторанної індустрії у межах двох прикордонних регіонів, які характеризуються тривалими традиціями українсько-польських взаємин – Львівської області України та Підкарпатського воєводства Польщі з урахуванням регіональної специфіки обох держав.

У Польщі початок ХХІ ст. характеризувався поступальним розвитком ринку послуг, що знайшло відображення у низці позитивних показників економічного розвитку, фіксувалося зростання інвестицій, в т.ч. пов'язаних з використанням європейських ресурсів, поліпшення на польському ринку праці та ін. [1; 4]. Суттєвим фактором покращення економічної ситуації став вступ Польщі до ЄС у 2004 р., що також позитивно вплинуло на функціонування готельно-ресторанної індустрії у її межах. У той же час протягом зазначеного періоду позитивні тенденції розвитку ринку готельно-ресторанних послуг фіксувалися і в Україні. Перехід до ринкових відносин спричинив суттєві кількісні та якісні зміни

у функціонуванні готельно-ресторанної сфери у її межах – змінилися організаційно-правові форми, виокремився приватний сегмент у цій галузі, збільшилась кількість суб'єктів та значно розширився ринок пропонованих послуг. Однак кризові явища у світовій економіці, які відбувались протягом останнього часу, вплинули на розвиток економічних систем обох держав. У результаті цього протягом останніх років спостерігалось зменшення споживчого попиту, що зумовило зниження темпів зростання ринку готельно-ресторанних послуг.

Сучасний стан готельно-ресторанної індустрії Львівської області і Підкарпатського воєводства загалом відображає загальнодержавні тенденції розвитку цієї галузі у Польщі та в Україні. Однак, незважаючи на активний розвиток та наявність попиту на готельно-ресторанні послуги у межах обох держав, темпи та показники розвитку готельно-ресторанної індустрії у межах досліджуваних регіонів суттєво відрізняються, що пояснюється, в першу чергу, різницею у рівнях їхнього економічного розвитку.

Основні відмінності у показниках розвитку готельно-ресторанної індустрії у межах досліджуваних регіонів на початок 2014 р. відображені на розробленій нами картосхемі територіальної організації закладів розміщення та харчування Львівської області та Підкарпатського воєводства (рис. 1).

Рис. 1. Територіальна організація закладів розміщення та харчування Львівської області та Підкарпатського воєводства. Складено за [2; 3; 5]

За даними офіційної статистики у межах Підкарпатського воєводства на початок 2014 р. функціонувало 3 622 об'єкти харчування та розміщення [3]. Аналізуючи кількість таких закладів у розрізі адміністративно-територіальних одиниць воєводства – повітів, можна сказати, що впродовж зазначеного періоду їх найбільша кількість фіксувалась у межах адміністративного центру воєводства – м. Ряшів (392), а також Ряшівського (584 заклад) та Ліського (108) повітів, а найменша – у Колбушовському (53) і Бжозувському (54) повітах [5]. За показником забезпеченості закладами харчування та розміщення з розрахунку на 100 км² найвищі показники фіксувалися у Ряшівському (45,9) та Ліському (44,3) повітах, а найменші – у Любачівському (5,2) і Колбушовському (6,8) повітах.

У межах Львівської області станом на 1.01.2014 р. функціонувало 1 663 заклади харчування та розміщення [2]. У розрізі адміністративно-територіальних одиниць області, можна сказати, що протягом досліджуваного періоду їх найбільша кількість традиційно фіксувалась у межах м. Львів (804 заклади), Дрогобицького (205) та Стрийського (110) районів області, а найменша – у Перемишлянському (6) і Старосамбірському (5) районах. Аналізуючи стан забезпеченості закладами харчування та розміщення з розрахунку на 100 км² найвищі показники фіксувалися Дрогобицькому (15,8) та Стрийському (13,3) районах області, а найменші – у Старосамбірському (0,4).

Отже, на основі усього викладеного вище, можна підсумувати, що розвиток готельно-ресторанної індустрії є перспективним та взаємовигідним напрямком транскордонної співпраці України і Польщі. Для регіонів України сучасний стан і рівень розвитку готельно-ресторанної сфери суміжних регіонів Польщі є своєрідним орієнтиром трансформації згаданої сфери відповідно до вимог європейських стандартів. Зазначимо, що досягнення таких цілей є складним завданням, оскільки, незважаючи на позитивні зміни у функціонуванні національної готельно-ресторанної сфери, попит населення на такі послуги залишається низьким, що зумовлено стійким зниженням купівельної спроможності та зміною структури споживчих витрат населення.

Для регіонів Польщі суміжні регіони України цікаві, перш за все, із позицій отримання якісних і відносно недорогих готельно-ресторанних послуг, а також як перспективні ринки збуту власної готельно-ресторанної продукції нижчої цінової категорії. Важливим економічним результатом транскордонної співпраці у згаданій сфері є залучення іноземних інвестицій для розвитку готельно-ресторанного бізнесу суміжних регіонів України та Польщі.

Список використаної літератури:

1. Прокопюк А. Сучасні тенденції розвитку ресторанного господарства України та Польщі / Александер Прокопюк, Юлія Феленчак // Науковий вісник НЛТУ України. – Випуск 25.4. – 2015. – С. 259-265.

2. Статистичний щорічник Львівської області за 2013 рік (частина II. Райони та міста Львівської області) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/publ/yearbook.php>.

3. Biuletyn Statystyczny Wojewodztwa Podkarpackiego [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rzeszow.stat.gov.pl/komunikaty-i-biuletynu-1050/biuletyn-statystyczny-wojewodztwa-podkarpackiego-iv-kwartal-2013-1051>.

4. Kwiatkowska E. Rynek usług gastronomicznych w Polsce [Електронний ресурс] / Edyta Kwiatkowska, Ganna Levytska. – Режим доступу : www.wne.sggw.pl/.../pdf/EIOGZ_2009_nr74_s91.pdf.

5. Wojewodztwo podkarpackie – podregiony powiaty gminy 2013 r. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rzeszow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/roczniki-statystyczne/wojewodztwo-podkarpackie-podregiony-powiaty-gminy-2014,4,11.html>

Плотнікова М.Ф.

*доцент кафедри менеджменту інвестиційної діяльності,
Житомирський національний агроекологічний університет,
м. Житомир, Україна*

Ramanauskas Jullus

*Dr. Hab of Economics., Professor,
Professor of Management Department,
Klaipeda University,
Klaipeda, Lithuania*

СТВОРЕННЯ РОДОВИХ ПОСЕЛЕНЬ – ОДИН З НАПРЯМІВ ПЛАНОМІРНОГО ВІДРОДЖЕННЯ МЕРЕЖИ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ

Хтось вважає своєю Батьківщиною країну, в якій він народився, інший область, третій – населений пункт, а дехто конкретне місце на Землі, де жили його пращури, сіяли та збирали врожай, народжувалися та вмирили. В цьому місці все є рідне, нагадує про Рід: вишита бабусею сорочка, закладений прадідом гай... Від всього цього віє доброю пам'яттю та енергією Любові. В кожній людині має бути Батьківщина. Але не абстрактна, як межі держави, які можуть змінюватися. Людині потрібне справжнє коріння, яке пов'яже його із Землею, допомагає відчутти зв'язок з усім сушим у Всесвіті: Землею, іншими планетами, природою, пращурами, всіма людьми, Богом...

Людина без Природи, без роду, без зв'язку з Землею й іншими планетами, з Богом не може жити. Коли такий зв'язок розривається, людина вмирає. Тільки за наявності таких зв'язків Людина росте та розвивається, тоді вона є цілісною, у щасті (є частиною цілого). Тоді вона отримує живлення від усього й зцілюється. Рід є найголовнішим в розумінні сутності та ролі Родового помістя. Зростаючи, стаючи